



Россиянинг йирик шаҳарларида халол махсулотлар учун алоҳида магазинлар пайдо бўла бошлади. Ислом коидаларига кўра, сўйиш пайтида «хам кассоб, хам ўлдирилаётган (сўйилаётган) хайвон юзи Макка томонга қаратилган бўлиши лозим».

Дунё халол махсулотлар бозори йилига \$500 млрд. деб баҳоланяпти. (Баъзи маълумотларга кўра рақамлар 1 трлн. хам боради). Доимий истеъмолчилар сони эса 1,5 млрд. кишига етиши мумкин ва ер юзида хам шунча мусулмон бор. «Халол» стандарт кўмитасининг ўтказган мониторинги бўйича ҳар йили халол махсулотларини ишлаб чиқариш 30-40% га ошмоқда.

1 августдан муборак Рамазон оyi ва бу билан барча мусулмонларга зарур бўлган рўза ибодати бошланди. Мусулмонлар бу ойна қадимдан ҳурмат қилишади ва кадрлашади. Ҳар қуни дастурхон байрамони безатилади ва сабрсизлик билан ифторлик қутилади. Шубҳасиз, байрамони дастурхонда фақат халол ва текширилган овқатлар бўлиши лозим. Россияда ўн миллионлаб мусулмонларни ҳисобга олинандиган бўлсак, халол озик-овқат саноати жиддий равишда ривожланган бўлиши лозим. Дарҳақиқат, охириги 10 йил ичида «Царицыно» (йилига 4000 тоннадан ортик колбаса махсулотлари), «Челны бройлер» (йилига 5000 тоннадан ортик), «ЭКОЛЬ» (6500 тоннадан ортик бир неча хил мол-қўй гўштлари) «Троицкий консервный комбинат», «САФА», «Халяль-Аш», Казанская птицефабрика (Козон қушхонаси) «ЛИСКО Бройлер» ва «Евро Мит», «Продукт СПб», «ТАВР» Ростов колбаса заводи ва ўнлаб бошқа Россияда халол махсулотларини ишлаб чиқарувчилар сони кўпайди. Ҳар йили „Халол“ махсулот ва ишлаб чиқарувчиларнинг йирик халқаро кўрғазмаси бўлиб туради. Масалан, Москвада „Moscow Halal Expo“, Козонда “KAZANHALAL” ярмаркалари ўтказилади. Россиянинг йирик шаҳарларида халол махсулотлар учун алоҳида магазинлар пайдо бўла бошлади. «Метро», «Ашан», «Реал»дек супер ва гипермаркетларда «Халол» бўлимлари ишлай бошлади У ердан гўшт махсулотлари, янги суйилган гўшт, «халол» белгили яримтайёр махсулотларни сотиб олишингиз мумкин.

Жозибадор халол

Халол махсулотли саноатнинг ривожланишида энг диққатга сазовор жойи шундаки, асосан ундан мусулмон бўлмаганлар истеъмол қилишади. Юкори диний талабларига кизикмайдиган оддий номусулмон москваликлар «Халол» гўшт ёки киймани олишади. Бўлмасам худди шу нарса «Ашана» (Groupe Auchan SA setmagazin)да ҳам бор. Гап шундаки у тоза ва сифатлидир. Халол махсулотлар расталарини бўшаб қолишига қараб ҳам одамлар шунча халол озик-овқатга бўлган кизикишлари ортиб борапти.

Шуниси эътиборлики, Оврупадаги маълум овқатлар ичидан оврупаликлар урфга айланган халол махсулотларини хуш кўра бошлашди. Нега бу махсулотга бўлган талаб катта ва ниҳоятда машхур? Мутахассисларни айтишича, бунинг ўзига яраша қатор сабаблари бор.

Халол махсулотнинг асосий фаркли хусусияти унинг сифатидадир. Оврупаликлар бунини тушунганларига анча бўлди. Бу махсулотни тайёрлашнинг ҳар бир босқичи ўта дақиқ назорат ўтказиладиган, янгича савиядаги стандартни ва кўшимча белгини кўришди. Шунинг учун магазин расталарида айнан „Халол“ белгили махсулотларни қидиришади.

Россия федерацияси истеъмолчилар ҳуқуқини ҳимоя қилиш жамияти аъзоси Михаил Аншаков халол махсулотларнинг асосий қисмини исломдан йироқ бўлган москваликлар истеъмол қилишади. „Бирор бир диний жамият назорати остида ишлаб чиқарилган махсулотга талаб ортапти. Хаммасидан ҳам одамлар нима еяётганликлари ҳақида ўйлай бошлашди. „Халол“ махсулот бу - юкори сифат. Масалан, бу махсулотларда жудаям қамайтирилган микдорда кимёвий моддалар ва йодмахсулотлар ишлатилади. Шунинг учун ҳам истеъмолчиларда бу махсулотларга кўпроқ ишонч билдирилади“ - дейди Аншаков.

Ишониш муаммолари

Шундай қилиб халол махсулотларига бўлган талаб ва унинг ҳажми ошапти. Ва бу ерда бир аччиқ савол тугилади: Ҳақиқатдан ҳам сотиб олаётган нарсаларимиз халолми? Оддий мусулмон бўлмаган москваликка фақатгина сифат бўлса бўлди, лекин диёнатли инсонгачи? Биринчи ўринда унинг диний-ахлоқий кейин эса бошқа ҳолатлари

кизиктиради.

Ўзи аслида халол овкатлар ишлаб чиқаришга бўлган ишонч жуда калтис турибди. Бутун дунё бўйича вақти-вақти билан жанжаллар чиқиб турибди: федерациянинг хабарига кўра, Белгияда, сотувдаги 60% махсулотлар тоза эмас. Козонда, „Халол“ бренди остида виждонсиз тадбиркорлар баъзан рухсат берилмаган овкатларни таклиф қилишяпти. Жанжаллар ҳисоби ўнтагача етади.

Табиийки, Муслмонлар жамоаси Муслмонларни диний идораси қошидаги „Халол“ стандарти назорат кўмитасини тузиб чиқди. Шартнома бўйича кўмита мутахассислари махсулотни ишлаб чиқаришдаги халолликлигини, кафе ва магазинларга етказишдан олдин текшириб чиқишади. Бундан ташқари хатто гўшт махсулотларида чўчка гўшти бор ёки йўқлигини текширувчи бир махсус тест ишлаб чиқишган. Татаристон Республикаси Муслмонлар диний идораси қошидаги „Халол“ стандарти кўмитаси раҳбари Динар Содиков „Махсулотда чўчка гўштнинг йўқлиги, уни халоллигини билдирмайди дея огохлантиради. „Халол“ стандартига кўра гўшт шариат асослари бўйича сўйилган бўлиши керак“.

www.chel.aif.ru